

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 172

гр. Велико Търново, 26.03.2025 г.

АПЕЛАТИВЕН СЪД – ВЕЛИКО ТЪРНОВО, ВТОРИ ГРАЖДАНСКИ И ТЪРГОВСКИ СЪСТАВ, в закрито заседание на двадесет и шести март през две хиляди двадесет и пета година в следния състав:

Председател: ХРИСТИНА ДАСКАЛОВА

Членове: МАЯ НЕДКОВА
ИСКРА ПЕНЧЕВА

като разглежда докладваното от МАЯ НЕДКОВА Въззивно частно гражданско дело № 20254000500139 по описа за 2025 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 274, ал. 1 т.1 от ГПК.

Образувано е по частна жалба с вх. № 3067/12.03.2025г. от В. П. П. ЕГН *****, чрез процесуален представител срещу Определение № 397 от 07.03.2025г. по гр.дело № 201/2025 г. по описана ОС- Плевен, с което производството по делото е прекратено като недопустимо на основание чл. 130 от ГПК.

В жалбата се излагат съображения за неправилност и незаконосъобразност на определението. Развиват се аргументи относно допустимостта на предявения иск, идентични с посочените в исковата молба по повод на която е образувано прекратеното дело. Твърди се, че заповедният съд не е извършил служебна проверка за съответствие на договора за кредит с изискванията на ЗКНИП, с която да осигури приложението на санкциите по чл.38 от Директива 2014/17/ЕС, транспонирани в чл.38 ЗКНИП. Поддържа се, че въпреки, че относно вземанията на банката против ищеца – въззивник е налице влязла в сила заповед за незабавно изпълнение по чл. 417 от ГПК № 918, издадена по ч.гр.д. № 1874/2020 г. по описа на РС-Плевен, по силата на която ищецът е осъден да заплати на ответника посочени парични суми за главница, възнаградителна лихва, наказателна лихва и разноси по кредита, както и въпреки, че против заповедта не е подадено възражение в законния срок, а въз основа на издадения изпълнителен лист от 22.05.2020г. се провежда принудително изпълнение по изпълнително дело № 532/2021г. по описа на ЧСИ Т. К., рег. № 815, заведеното производство е допустимо т.к. съдът не се е произнесъл по неравноправността на клаузите на договора за банков кредит касаещи ГПР, погасителния план по договора, начина на определяне на възнаградителната лихва по кредита и други. Твърди се, че същите са уговорени в противоречие с разпоредбите на чл. 23, ал. 1, чл. 24, ал. 1, т. 5 – 9 и 11 и чл. 25, ал. 3 от ЗКНИП, поради което при условията на чл. 38 от ЗКНИП договорът е нищожен изцяло, респ. нищожен е и договорът за ипотека, който го обезпечава. Счита, че липсата на възражение в законния срок и влизане в сила на заповедта за изпълнение, не преклудира възможността да потърси защита на правата си на потребител по исков ред.

Позовава се на права, които според него произтичат от Директива 93/13/ЕИО,

цитира практика на СЕС по Решение от 17.05.2022г. по дело C-600/19, Ibercaja banco, Решение от 17.05.2022. (постановено на същата дата като C-600/19, Ibercaja banco) по съединени дела C-693/19 и C-831/19 - SPV Project 1503 and Banco di Desio e della Brianza and Others.

Отправено е искане за изготвяне на преюдициално запитване до СЕС за изясняване на съдържанието на чл.38 от Директива 2014/17/ЕС и за това следва ли принципът на *res judicata* у нас, закрепен в чл.299 ГПК и респективните му за заповедното производство, да взема примат над правата, гарантирани от правото на ЕС за ефективно приложение на санкциите за неспазване на изискванията към договорите за потребителски кредит, със следните въпроси :

1., Следва ли от изискването за ефективност на санкциите по чл.38 от Директива 2014/17/ЕС относно договорите за кредити за жилищни недвижими имоти за потребители, че националният съд е длъжен служебно да осигури приложението на тези санкции, дори когато не е сезиран от страните и в производства, по които не се извършва такава проверка, като производства по издаване на заповед за изпълнение?"

2.,При положителен отговор на този въпрос, допуска ли чл.38 от Директива 2014/17/ЕС относно договорите за кредити за жилищни недвижими имоти за потребители национално законодателство, което да не допуска дерогации на принципа *res judicata*, когато съдът не е извършил такава служебна преценка, дори в обобщен вид, за приложението на санкциите по тази разпоредба, въз основа на принципите, заложи в Решение от 17.05.2022г. по дело C-600/19, Ibercaja banco, Решение от 17.05.2022. (постановено на същата дата като C-600/19, Ibercaja banco) по съединени дела C-693/19 и C-831/19 - SPV Project 1503 and Banco di Desio e della Brianza and Others.?"

Отправено е искане за отмяна на обжалваното определение и връщане на делото за продължаване на съдопроизводствените действия .

Съдът, като взе предвид законовите разпоредби регламентиращи процесните отношения, за да се произнесе, взе предвид следното:

Жалбата е процесуално допустима, подадена е в срока по чл. 275, ал. 1 от ГПК, от лице, имащо правен интерес от обжалване и срещу определение, което попада в предметния обхват на чл. 274, ал. 1, т. 1 от ГПК.

Разгледана по същество жалбата е основателна по следните аргументи.

Пред ОС – Плевен е образувано производство по гр.дело № 139/2025г. по искова молба на В. П. П., чрез пълномощник против „Юробанк България“ ЕАД, гр. София, ЕИК 000694749, с която са предявени следните обективно съединени искове: иск за прогласяване на нищожността на договор за банков кредит № HL90296/27.03.2018 г., сключен между страните за сумата от 117 000 лв. и иск за прогласяване на нищожността на договор за учредяване на ипотека върху недвижим имот, представляващ апартамент № 4, находящ се в гр. Плевен, *****, представляващ самостоятелен обект в сграда с идентификатор 56722.668.25.1.4 по КККР на гр. Плевен, одобрени със заповед на ИД на АГКК № РД-18-71/06.06.2008 г., обективиран в нотариален акт № 161 том II рег. № 2601 дело № 257/2018 г. по описа на нотариус С. И., рег. № 016 на НК и район на действие РС – Плевен поради нищожността на договора за банков кредит.

С обжалваното определение съдът е приел, че предявените искове са недопустими. Позовал се е на влязло в сила решение, с характер на определение, по гр.д. № 653/2021г. по описа на ОС-Плевен, с което е прекратено производството по предявени от „Юробанк България“ ЕАД, гр. София против В. П. П. искове с правно основание чл. 422 от ГПК за установяване съществуването на вземанията, за които е издадена заповед за незабавно изпълнение № 981/22.05.2020 г. по ч.гр.д. № 1874/2020 г. по описа на РС-Плевен и преклудиращото действие на влязлата в сила на 18.07.2020г. заповед за изпълнение, водещо

до забрана страните -кредитор и длъжник, да пререшават спора помежду си на основание факти, възникнали до изтичане на срока, предвиден в чл. 414 от ГПК. Изложил е мотиви, че с влизане в сила на заповедта за изпълнение, всяко възражение на длъжника, че вземането не съществува е преклудирано и не може да бъде заявено с нов иск извън специалните хипотези на чл. 424 и чл. 439 от ГПК, като същият извод е приложим и относно иск за установяване нищожност на договор, за който се твърди, че е основание за установеното със заповедта за изпълнение вземане.Цитирана е практика на ВКС -Определение № 578 от 25.02.2025 г. на ВКС по ч. т. д. № 242/2025 г., II т. о., ТК и др.

Настоящият съдебен състав счита изложените от първоинстанционния съд мотиви за неправилни.

Относно задължението на съда по чл.7 ал.3 от ГПК, служебно да следи за наличието на неравноправни клаузи в договор, съобразявайки практиката на СЕС по Решение от 17.05.2022г. по дело С-600/19, Решение от 17.05.2022. по съединени дела С-693/19 и С-831/19, в свое Определение № 1199 / 9.05.2024 г. по ч. т. д. № 1304/2023 г., II т. о., ТК, ВКС е приел, че формираната с влезлите в сила заповеди за изпълнение сила на пресъдено нещо не препятства правото на страната – потребител да поиска в следващо производство съдът да се произнесе по действителността на сключените договори за кредит с оглед евентуална неравноправност на съдържащи се в тях клаузи и не обуславя недопустимост на предявените установителни искове.

Както е видно, в конкретната хипотеза, изп.производство по изпълнително дело № 532/2021г. по описа на ЧСИ Т. К., рег. № 815 в КЧСИ е образувано въз основа на изпълнителен лист 22.05.2020г. в полза на „Юробанк България“ ЕАД, гр. София против В. П. П., издаден по влязла в сила заповед № 918/22.05.2020г. за незабавно изпълнение по чл. 417 от ГПК, по ч.гр.д. № 1874/2020 г. по описа на РС-Плевен. По делото не е налично разпореждането на РС-Плевен по ч.гр.дело № 1874/2020г., с което е разпоредено издаването на процесната заповед, но по делото не се спори, че заповедният съд не е извършил проверка за наличието на неравноправни клаузи по посочения договор за банков кредит № НЛ90296/27.03.2018г. Т. произнасяне по възраженията на ответника –длъжник - не е последвало и в производството по гр.дело № 653/ 2021г. по описа на ОС-Плевен, което е прекратено поради недопустимост на установителния иск.

След като в разпореждането за издаване на заповед за изпълнение и в последващо съдебно решение не се съдържат никакви мотиви, дори в обобщен вид, свидетелстващи за извършена от съда проверка относно наличие на неравноправни договорни клаузи, то забраната за непререшаемост не следва да бъде прилагана.

За пълнота, цитираната в обжалваното определение практика на ВКС, обективизирана в Определение № 578 от 25.02.2025г. на ВКС по ч. т. д. № 242/2025 г., II т. о., ТК, касае хипотеза различна от настоящата, а именно предявен иск за нищожност на договор поради противоречие с разпоредбите на чл. 23, ал. 1, чл. 24, ал. 1, т. 5 – 9 и 11 и чл. 25, ал. 3 от ЗКНИП.

По изложените аргументи определението, с което производството по делото е прекратено следва да бъде отменено и делото върнато на окръжния съд за продължаване на съдопроизводствените действия.

По молбата с правно основание чл. 628 и сл. от ГПК.

Същата е подадена от активно легитимирано лице - страна по висящо производство пред ВТАС, поради което е допустима. По съществото молбата за отправяне на преюдициално запитване до Съда на ЕС е неоснователна по аргумент от чл.629 ал.3 от ГПК.

Общностният правов ред е интегриран в националната ни правна система, при спазване на установените принципи за неговото прилагане - непосредствено действие, примат и директен ефект. По аргумент от чл. 628 във вр. с чл.633 от ГПК, в случаите, при

които български съд установи, че тълкуването на общностна норма или валидността на акт на органите на ЕС са от значение за правилното решаване на повдигнатия пред него спор, той следва да отправи запитване до Съда на Европейския съюз, чието решение ще е задължително за всички национални съдилища и учреждения.

Нормата на чл. 267 от Договора за функционирането на ЕС, както и практиката на СЕС, свързват преценката за необходимостта от преюдициално запитване с прякото значение на тълкуването на общностното право при постановяване на решението по конкретен правен спор. Съгласно разпоредбата на чл. 629, ал. 3 ГПК, съдът, чието решение не подлежи на обжалване, винаги отправя запитване за тълкуване, освен когато отговорът на въпроса произтича ясно и недвусмислено от предишно решение на Съда на Европейските общности (СЕО), понастоящем Съда на Европейския съюз (СЕС) или значението и смисълът на разпоредбата или акта са толкова ясни, че не будят никакво съмнение.

В конкретния случай, настоящият съд не констатира да е налице неяснота при тълкуването, значението и смисъла на чл.38 от Директива 2014/17/ЕС, както и относно задължението на националния съд да осигури приложението на тези санкции относно договорите за кредити за жилищни недвижими имоти за потребители. По тези съображения и след като не са налице и хипотезите, при които съдът безусловно е задължен да отправи преюдициално запитване, съдът намира, че искането на въззивника за отправяне на такова запитване по реда на Глава Петдесет и девета от ГПК е неоснователно.

Настоящото производство не се слага край на спора, поради което направените за него разноси следва да бъдат определени с приключващия делото съдебен акт.

Мотивиран от гореизложеното, съдът

ОПРЕДЕЛИ:

ОТМЕНЯ, като незаконосъобразно Определение № 397 от 07.03.2025г. по гр.дело № 201/2025 г. по описана ОС- Плевен, с което производството по делото е прекратено на основание чл. 130 от ГПК.

ВРЪЩА делото на Окръжен съд Плевен за продължаване на съдопроизводствените действия.

Определението е окончателно и не подлежи на обжалване

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____